

УДК 81'255.2:621.74

Кузнецова І. В.¹, Скірта А. А.²

¹ канд. філол. наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. ГФз-314м ЗНТУ

МЕТАФОРА ЯК ПРОЯВ ВТОРИННОЇ НОМІНАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

Правильне тлумачення англомовних юридичних термінів дуже важливе завдання при перекладанні англомовної юридичної документації, адже найчастіше первинна номінація цих термінів не висвітлює їх істинну ознаку, яка потрібна для точного розуміння суті написаного. Тому й застосовується вторинна номінація для більш детального розуміння термінів і самого тексту. Найчастіше вторинна номінація проявляється у вигляді метафори і тому, насамперед, слід детально приділити увагу саме цьому способу утворення вторинної номінації.

Метафора в широкому своєму розумінні являє собою процес освоєння і розуміння людиною оточуючої дійсності. Вона визначає уявлення людини про оточуючий світ і задає аналогії між системами понять окремих областей. Метафора, як основа вторинної номінації відрізняється від метафори – основи художнього мислення тим, що сформовані завдяки їй найменування співвідносяться з дійсністю напряму, оскільки мотивуюча ознака відноситься не до сигніфіката імені, а до способу його представлення – внутрішньої форми. Як, у свою чергу вторинна номінація має види її творення, найпоширенішими з яких є метафора та метонімія, так само і метафора має свої види (способи) творення, а саме: функціональний перенос; подібність до

характеристик фізичних об'єктів; аналогія з антропоморфними характеристиками.

Функціональний перенос – найпоширеніший спосіб творення метафори в англомовній юридичній термінології. При функціональному перенесенні спільність не спирається на суто матеріальну схожість, а об'єднувальною ознакою слугує їх спільність функції. Так, *bench* – *скамійка*, але *bench* в юридичній термінології це не просто місце для сидіння – *це місце суді у суді; appeal* – *звертатися, просити, благати*, а *appeal* в юридичній термінології має більш характерне тлумачення – *оскаржити, опротестувати; sentence* – *речення, сентенція*, а *sentence* в юридичній термінології це не просто речення, можна сказати, що це речення, котре має силу, а саме – *вирок, судове рішення; claim* – *заява, вимога, претензія*, а *claim* в юридичній термінології – *позов, офіційне звернення до суду про відшкодування збитків*. Всі ці слова мають спільне, а саме загальну функцію терміна (слова), тому можна замітити деяку схожість між первинною та вторинною номінацією.

Наступний спосіб творення метафори – подібність до характеристик фізичних об'єктів. Так, *asset* – *необхідна і цінна річ*, а *asset* в юридичній термінології – *актив; bond* – *річ, яка пов'язує*, а *bond* в юридичній термінології – *облігація; deficiency* – *нестача*, а *deficiency* в юридичній термінології – *податкова заборгованість; gross* – *величезний*, а *gross* в юридичній термінології – *валовий, сукупний*.

І останній спосіб творення метафори – аналогія з антропоморфними характеристиками. Так, *casualty* – *жертва нещасного випадку*, а *casualty* в юридичній термінології – *пошкодження майна; relief* – *полегшення болю, страждань*, а *relief* в юридичній термінології – *звільнення від сплати; security* – *відчуття безпеки*, а *security* в юридичній термінології – *цінні папери; straddle* – *поза тіла, коли ноги розтошовують по обидві сторони (як верхом на коні)*, а *straddle* в юридичній термінології – *одночасна купівля і продаж фінансових інструментів для отримання прибутку від зміни співвідношення між двома цінами*.

Отже, як можна побачити, величезна кількість англомовних юридичних термінів розуміються завдяки вторинній номінації, а головним видом цієї номінації являється метафора, котра слугує засобом для більш детальнішого розуміння терміну і юридичного тексту загалом. Способи творення метафори при номінації англомовних юридичних термінів не є вичерпним, адже є величезна кількість термінів, котрі складаються не з одного слова, а з декількох, і вже їхня номінація (тлумачення) є більш складнішою. Тому, цій темі слід приділити детальнішу увагу, адже правильний переклад саме юридичних текстів відіграє найважливішу роль при міжнародному співтоваристві, а особливо сьогодні, коли для англійської мови не існує кордонів і майже усі міжнародні документи викладені англійською.